

G. Boštjan Ferk umrl.

12. nov. ob 9. dop. je zatisnil v Mariboru na svojem stanovanju za vedno oči g. Boštjan Ferk, ki je bil uslužben v Cirilovi tiskarni kot priznan ročni stavec 43 let.

G. Boštjan Ferk se je rodil dne 19. I. 1859 v Cirkovcah pri Pragerskem. Učno dobo za stavca je pričel leta 1873 v Narodni tiskarni v Mariboru, kjer je ostal še nekaj časa v službi. Po tedajšnjem splošnem običaju se je podal v svet, kjer je služboval po raznih tiskarnah. Vrnil se je v Maribor in stopil v Leonovo tiskarno 3. XI. 1878. Leonovo tiskarno je kupila Cirilova dne 15. sept. 1885. V Cirilovi tiskarni je ostal g. Ferk do 1. IX. 1928, ko je stopil v pokoj.

V dolgoletni dobi zvestega službovanja v Cirilovi tiskarni je bil g. Boštjan dolgo vrsto let odgovorni urednik »Slovenskega gospodarja«. Po staroavstrij-

skem tiskovnem zakonu je moral na tožbo nemškutarije radi nekega članka v »Gospodarju« v večmesečni zapor.

Septembra leta 1922 je obhajal 50letnico nepretrganega dela kot stavec in so mu podarili ob tej priliki njegovi stanovski tovariši lep prstan.

Blagopokojni je bil vesele narave, izboren delavec, zaveden Slovenec in je zvesto izpolnjeval svoje verske dolžnosti.

Zadnja leta je preživel v brezskrbju kot samec, ki je pa bil rad v družbi dobre volje in je znal mnogo povedati iz svojih spominov ter izkušenj.

Dobremu našemu prijatelju Boštjanu svetila večna luč in spominjajmo tolikoletnega zvestega uslužbenca Cirilove tiskarne pri sveti daritvi in v molitvah!

Poslednje vesti.

Domače novice.

PREČ. GG. DUHOVNIKOM

smo razposlali prošnjo, da bi nam sporočili golove podatke za agitacijo. Iskrena hvala vsem, ki so točno odgovorili. Druge prosimo, da naj nam na vsak način odgovorijo tako, da bomo imeli vsaj v torek dne 20. novembra že tukaj. Upamo, da bodo vsi do zadnjega to našo prošnjo izpolnili.

Uprava »Slovenskega gospodarja.«

HUDE POPLAVE PO SLOV. STAJERSKEM.

Močni nalivi 11. novembra popoldne in posebno še celo noč na 12. novembra so povzročili hude poplave po celi okolici Slov. Bistrice. Dravinja in Savinja sta tudi prestopili bregove. Okolica Slov. Bistrice je bila med mestom in kolodvorom poplavljenjena do poldrugí meter visoko. Voda je drvela z vso silovitostjo preko njiv, travnikov ter vrtov. V Slov. Bistrici je udrla voda v kleti in odnesla iz njih tamkaj shranjene poljske pridelke. Vlak med Bistrico in glavno postajo ni mogel peljati radi povodnji.

Vsled pohorskih hudournikov ni trpela samo Slov. Bistrica, ampak tudi Sp. Polskava in Hoče, kjer je napravila povodenj občutno škodo na polju.

Močno narasla Savinja je povzročila poplavo krog Celja. Poplaveli so valovi mestni park, celo okolico, voda je udrila v kleti po mestu in so bila celo v nevarnosti pritična stanovanja. Dne 12. nov. dopoldne je bila Savinja 3.30 cm nad navadnim stanjem, a k sreči je začela popoldne padati in je bila zvečer omenjenega dne odstranjena vsaka nevarnost. Valovi Savinje so valili iz Sav. doline proti Celju in Laškem les ter razne poljske pridelke.

Škoda po na kratko opisani prvi letošnji jesenski povodnji je za zgoraj omenjene kraje zelo občutna.

Duhovniška vest. G. Franc Veselč, kaplan pri Sv. Juriju ob Taboru, je prestavljen v Šmarje pri Jelšah. Kaplanija pri Sv. Juriju ostane začasno nezasedena.

Frančiškan umrl. Možganski kapi je pogojeval v brežiškem frančiškanskem samostanu p. Friderik Saller. Rajni se je rodil v Ljubljani leta 1880 in je prejel mašniško posvečenje leta 1902. Bil je znan kot katehet in pridigar. Pokoj njegovi duši! Iskreno sožalje njegovi sestri, ki je v samostanu mariborskih šolskih sester.

Smrt starega stavca. Dne 12. novembra zjutraj je umrl v Mariboru 83letni vpokojeni črkoštavec g. Rajmund Locardi. Nekaj let je delal v Leonovi tiskarni v Mariboru, ki je bila prednica Cirilove tiskarne. Svetila mu večna luč!

Požari na raznih krajih. V nedeljo dne 11. novembra je začelo goreti v Prebovu pri Slov. Bistrici stanovanjsko poslopje posestnika Šturma. Vsled hudega vetra se je vnelo tudi blizu stoječe gospodarsko poslopje pos. Rudolfa Krajca. Kljub naporu gasilcev je vse pogorelo. Ljudje so si rešili golo življenje. Škoda znaša 30.000 Din pri Šturmu, zavarovalnina 6000 Din. Krajncevo poslopje pa sploh ni bilo zavarovano in je oškodovan pogorelec za 25.000 Din. Isti dan je uničil ogenj preč meseci na novo postavljeno gospodarsko poslopje Simonu Bračiču v Vrhlogi pri Črešnjevcu. Pri omenjenem je gorelo tekom dveh let trikrat. — Dne 12. novembra krog 3. ure popoldan se je pojavil ogenj v gospodarskem posloppju posestnika Franca Stajnerja v Arjivasi pri Petrovcah. Poslopje, polno poljskih pridelkov, je pogorelo. Škoda znaša 120.000 Din, zavarovalnina niti polovico. Gasilci so preprečili, da se ogenj ni razmahnil, ker je bilo goreče poslopje sredi vasi.

Vlom v viničarijo. Iz Loč poročajo: V noči med 6. in 7. novembrom je bilo vlomljeno v viničarijo šolskega upravitelja J. Gosaka v Suhodolu. Tatovi so s krampom, ki je bil še blaten, vlomili močna vežna vrata in vrata vseh notranjih prostorov ter v sadno klet. Pobrli so vso posteljino, odeje, 5 kocav, pernice, vzglavnike, razno moško in žensko perilo, moško in žensko obleko, daljnogled-dvojniki, lepo jedilno orodje, živila in 60 l skoro nov žganjarski kotel ter mnogo druge drobnarije v vrednosti 6000 Din. Tatovi so bili še mlajši ljudje, trije po številu, ki so po-

znali razmerje. Torej niso od daleč. Eno in drugo bodo ponujali v nakup. Pri žganjarskem kotlu so pozabili dve cevi, ki jih bodo skušali kupiti ali naročiti pri kleparju. Čitatelji naj vsako sumljivost, ki bi tatovom vodilo na sled, prijavijo orožništvu v Ločah ali na Ponikvi. Noben hram ni več varen pred to domačo sodrgo!

„Slov. Gospodar“ stane:

celoletno Din 32.—

polletno Din 16.—

četrtletno Din 9.—

Moč ruske armade.

O rdeči armadi se mnogo piše in razpravlja, vendar je o njej znano le malo zanesljivega. Po sovjetskih podatkih šteje armada danes 565.000 mož stalne redne vojske ter vojno milico z obveznim 8 do 11mesečnim kadroškim rokom. V slučaju vojne sestavlja milica posebno rezervno armado. Člani rdeče armade so danes boljše stoječi kot katerihkoli drugih poklicev, izvzemši člane državne policije. Disciplina v vojski ni nič manjša, kakor je bila v carski armadi, ker se polaga velika važnost na propagando med vojaštvom. Pa tudi med civilnim prebivalstvom se vrši živahna agitacija. V to svrhu prirejajo posebne »vojaške dneve«. Vsled tega je nastalo na ozemlju SSSR nešteto strelskih ter športnih organizacij, ki vzdržujejo vojno razpoloženje med mladino.

V bivši ruski armadi se vojaštvo ni smelo baviti s politiko. Častnikom in vojakom je bilo prepovedano udeleževanje na političnih sestankih. Sovjeti pa nasprotno zahtevajo od vojaka in od častnika politično delavnost.

Ogromno važnost polagajo tudi na tehnično opremo rdeče vojske. L. 1932 so izdali v to svrhu okoli 1,6 milijard zlatih rubljev. Sovjetska Rusija razpo-

MALA OZNANILA.

Sprejemem viničarja z več delavnimi močmi. Jarenina štev. 39. 1150

Samostojen vdovec s kapitalom išče gospodinjstvo že v letih v svrhu ustanovitve lastnega doma. Naslov v upravi lista. 1148

Posestvo dam v najem. Janžekovič, Gospodarska 33, Pobrežje pri Mariboru. 1149

Prodam malo posestvo, četrt ure od cerkve. Založe št. 76, Polzela. 1146

Singer šivalni stroj poceni na prodaj, tudi na hranilno knjižico. Skof, Maribor, Vetrinjska ulica 22. 1147

Zelite kaj prodati?

Imamo tedensko gotovo 100.000 čitateljev, med temi je Vaš kupec! Pošljite mali oglas, da ga najdete!

laga danes s 45 tvornicami, ki izdelujejo letala in druge vojaške potrebščine.

Zanimivo je tudi, da so v SSSR porladili poveljniški kader, kjer so nedomestili vse starejše bivše carske častnike z mlajšimi močmi, ki so izšle iz sovjetskih vojnih šol.

*

Več stoletnih žensk, kakor moških.

Dr. med. J. H. Greef iz Cannstat-Stuttgarta v Nemčiji piše v reviji »Archiv für Rassen und Gesellschafts-Biologie«, ki izhaja v Monakovem, o zaključkih svojega proučevanja življenja ljudi, ki so doživeli to visoko starost. Z nekaterimi je osebno govoril, drugim je zopet poslal vprašalne pole, katere so izpolnili sami, ali pa celo njihovi zdravniki. Ti odgovori so bili sestavljeni vestno in res nepristransko.

Prof. Greef je ugotovil zanimive reči. Število žensk, ki so ućakale 100 let, je bilo skoro dvakrat večje kakor število takšnih moških. Profesor ni proučeval samo razmer na Pruskem, temveč tudi v drugih krajih nemške države. Pruski statistični urad je izvajanja dr. Greefa potrdil. Saj je ugotovil, da je prišlo na Pruskem na 128 stoletnih ljudi 86 žensk in samo 42 moških. Med 86 ženskami ni niti ene, ki bi bila vegetarka, to je, da bi živela samo z rastlinsko hrano in bi zavraćala meso. Značilno je tudi, da je dr. Greef ugotovil, da je med stoletniki mnogo moških, ki so zelo radi uživali alkoholne pijaće. Takih ni samo mnogo na Pruskem, temveč tudi v drugih deželah v Nemčiji. Žensk, ki bi bile uživale alkohol in bi kljub temu doćakale 100 let, je seveda manj. Med ženskami bi ne bilo niti ene, ki bi bila kadila; nasprotno je med moškimi silno veliko kadilcev, in sicer prav strastnih. Med 43 moškimi je bil samo 1 nekadilec. Količina tobaka, ki ga pokade, je različna. Kakor rećeno, mnogi izmed njih strastno kadijo.

Ti starci seveda niso uganjali športa v svoji mladosti, kakor danes mi. Bili

pa so dobri plavači in telovadci med njimi. Med stoletniki je dr. Greef ugotovil, da je zelo mnogo takšnih, ki so radi mnogo hodili. To dokazuje, da je hoja človeškemu zdravju silno koristna. Vsi stoletniki so naglušni, poleg tega pa tudi silno slabo vidijo. Glede spomina starćkov in stark je dr. Greef ugotovil staro resnico: stoletniki se bolj natanćno spominjajo dogodkov iz zgodnje mladosti kakor poznejših in najnovejših...

*

Iz zgodovine Panamskega prekopa.

Panamski pekop spaja Atlantski ter Tihi Ocean in je zgrajen na najožjem mestu Osrednje Amerike.

Prvić je prehodil to ožino leta 1510 moć, ki je bil med celo ekspedicijo preprićan, da hodi ob obali Azije, ali pa po ogromni pokrajini, ki leži pred Indijo. Ta moć se je pisal Vasco de Balboa. Prpadal je tolpi pustolovcev, ki so 20 let po odkritju Amerike po Kolumbu začeli naseljevati novo odkrite dele sveta.

Balboa je živel na otoku Hispaniola, ki se imenuje danes Haiti pred Osrednjo Ameriko. Nekega dne je pobegnil pred upniki, se je pustil stlačiti v sod, katerega so privaljali na ladjo. Zakoni so bili tedaj v novoodkritem delu sveta zelo strogi. Beg pred upniki so kaznovali s smrtjo. Na ladji niso bili nič kaj veseli, ko so izvlekli iz soda znanega klateža, ki je zaigral svojo glavo. Kapitan ladje, ki je nameraval ekspedicijo v ožino Panama, je rabil za tako podjetje drzneže in radi tega tudi ni vrgel Balboa z ladje v morje. Po izkrcanju in pri prodiranju skozi pragozd se je izkazal Balboa kot zelo uporaben kaćipot, ki je postal kmalu vodja cele ekspedicije. V svetišču v pragozdu pri Kaziku Dabayda je našel toliko zlata, da je verjel, da je zašel v pravljiečno zlato deželico. V pohlepu po zlatu je brzel kar na, prej preko gozda ter moćvirij in na ta naćin je prekoraćila njegova ekspedicija najožje mesto Osrednje Amerike in

je zagledala na drugem koncu spet neizmerno morje — Tihi Ocean. 25 dni je bil Balboa na potu in je videl kot prvi belokoćec Tihi Ocean z višine. Pri pogledu na morje se je zgrudil na kolena, pustil je podreti drevo, iz drevesa so napravili krić in vanj so urezali ime španskega kralja.

Ko so postavili krić na višini, se je podal Balboa sam z golim mećem proti morju. Stopil je v vodo do prs in je po tedaj obićajnem obredu proglasil novoodkrito morje za last Kastilije.

Pet let za tem so Balboa obglavili. Eno leto po obglavljenju je bilo ustanovljeno na kraju prvega odkritja Tihoga Oceana mesto Panama.

In zopet ećez eno leto so že prevaćali na vozovih preko te vćine zloćljive ladje odkriteljev raznih delov Jućne Amerike.

Prvi naćrt za prekop preko omenjene oćine je iz leta 1529 in ga je pustil natanćno proućiti Karl V. Njegov naslednik Filip II. je dal naćrt leta 1567 zakopati z utemeljitvijo, kar je zdrućil Bog, naj ne poskuća človek, da bi razdrućil.

Sredi 19. stoletja so šele zgradili železnico od mesta Colon ob obali Atlantskega Oceana do mesta Panama ob Tihem Oceanu. O tej železnici gre glas, da je pod vsakim njenim pragom pokopan en Kitajec, ki je pri gradnji preminul radi neznosnega tamošnjega podnebja.

Ko je enkrat stekla železnica preko oćine, so se začele ustanavljati prekopne drućbe in se pogajati za podelitev dovoljenja za gradnjo prekopa. Zamisel prekopa je postajala vedno bolj nujna potreba, o kateri so razpravljali z mrzlićno naglićo.

Leta 1879 so vpraćali francoskega inženjerja Lessepsa, ki je zgradil Sueški prekop, eće bi bili naćrti za Panamski kanal izvedljivi? Lesseps je odgovoril na stavljeno mu vprašanje z — da! Inženjer Lesseps je stopil s 74 leti na čelo drućbe »Compagnie universele du Canal interoceanique«, ki se je lotila 73 km dolgega prekopa, kojega 20letnico predaje prometu so slavili Amerikanci letos.

Zalostnega srca javljamo, da je umrl prećastiti gospod

Matija Ljubša

vpokojeni kaznićnićki duhovnik.

Pokojni je bil sedem let tudi v upravnistvu naših listov zelo vesten in natanćen upravnik. Njegovo delo za katolićki tisk naj mu većni Plaćnik v svoji neskonćni dobrotljivosti obilno poplaća!

Pogreb pokojnega je dne 13. novembra 1934 v Celju.

Sv. maća zadućnica je v petek zjutraj ob 7. uri v mariborski stolnici.

Maribor, dne 12. novembra 1934.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru naznanja zalostno vest, da je njen dolgoletni sodelavec, g.

Boštjan Ferk

ćrkostavec v pokoju,

danes v pondeljek dne 12. novembra 1934, ob 9. uri dopoldne, previden s sv. zakramenti za umirajoće, v 75. letu starosti, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega pokojnika se vrši v sredo, dne 14. novembra 1934, ob pol treh popoldne, iz mestne mrtvašnice na pokopališće na Pobrežju.

Sv. maća zadućnica bo v ećetrtek dne 15. novembra 1934, ob 7. uri zjutraj v stolni cerkvi.

Zvestega sotrudnika priporoćamo v blać spomin in molitev.

Maribor, dne 12. novembra 1934.